

Mladim energije ne manjka

ROK GOVEDNIK

Letošnji tekmovalni program evropske študentske produkcije (Mladi talenti Evrope) na polnoletni Animateki je ponudil pestro paleto animirane ustvarjalnosti in narativne strukturiranosti. V petih programih in z dvaintridesetimi predstavljenimi deli organizatorji festivala izkazujejo lep odnos in pozornost do novih avtoric in avtorjev. Filmi sicer zastopajo sedemnajst različnih evropskih držav, a jih kar štirideset odstotkov prihaja iz Francije, Madžarske in Velike Britanije, kar ni presenetljivo, saj gre za močne, svetovno priznane centre animacije.

Kljub številčnejšim filmom produkcij iz tradicionalno močnejših središč animacije in osredotočenosti predvsem na kakovost del se pregled mlade ustvarjalnosti na tokratnem festivalu v mnogih filmih iskriivo spogleduje s presežnimi vrednostmi, ki bi jih lahko pripisali že bolj zrelem ustvarjalcam in ustvarjalcem. Lepo je bilo tudi videti, da so filmi – ne glede na različno produkcijsko moč umetniških šol – tehnično in idejno pretežno enakovredni.

V grobem bi filmski program lahko razdelili na dva dela, ki sem ju nakazal že uvodoma. To sta: narativno motivirani filmi in tisti, ki jih motivira forma ali notranje doživljanje avtoric in avtorjev. Med prve bi lahko umestili nagrajeni film študentske žirije, ki so jo tudi tokrat sestavljali študentke in študentje Akademije za likovno umetnost in oblikovanje (Univerza v Ljubljani) in Akademije umetnosti (Univerza v Novi Gorici). Nagrado, ki jo tradicionalno podeljujeta obe univerzi, so podelili filmu **Noč žive groze** (Night of the Living Dread, 2021, Ida Melum), ker jih je »prepričal z izčiščeno animacijo, zgodbo, s katero se lahko vsakdo poistoveti, in sporočilom o sprejemanju samega sebe«.

Med narativno motiviranimi filmi najdemo tudi posebno omembo žirije, podeljeno slovenskemu kolegu Mihi Reja za delo **Kurent** (2021), ki se s temo otroškega navdušenja nad pustom in karnevalom posveča prehodnemu obdobju v najstništvo. Med narativnimi filmi velja opozoriti predvsem na nekaj takih, ki s svojimi zgodbami odpirajo horizonte tudi v družbeno anamnezo. Tak je zagotovo **Kilometri pešačenja** (Un kilomètre à pied, 2021, Mathieu Georis), ki preko

intimnega deškega doživljanja nemoči uriniranja na prostem to inducira na splošno soočanje otrok z lastnimi strahovi in občutljivostjo v zgodnji razvojni stopnji. **Škodljivci** (Nuisibles, 2021, Juliette Laboria) pokažejo, kako se otroci lotijo požrtije s sadeži, ki so jih nabrali z vrta. Ko jih napadejo ose in nekoliko popikajo, se teh lotijo z vso maščevalnostjo in okrutnostjo, kar je premorejo. **Rdeči čveljci** (Rudé boty, 2021, Anna Paděrová) obudijo znano ljudsko balado o hudiču, ki kakor Prešernov povodni mož, preoblečen v mladega plesalca, zapeljuje mladenke, tako da jim ponudi posebne čveljce, ki dekleta vodijo v plešočo norost in nesluteno smrt. **Busline35a** (2021, Elena Felici) ne bi mogel biti bolj družbeno odgovoren, saj spolno nadlegovanje (ko moški ogroža mlado dekle na avtobusu) prikaže skozi osebne refleksije razmišljanja priči, s tem pa opozori na ignoranco družbe, ki ni pripravljena pomagati posamezniku.

Med avtoricami in avtorji letošnjega študentskega programa, ki jih prvenstveno zanimajo zmožnosti medija animacije v izražanju njihovih notranjih doživljanj, bi izpostavil štiri ustvarjalke: Yiqiao Lan s filmom **Travnata soba** (Grass Room, 2021) preko metafor in tranzitivnega toka misli razmišlja o npravstvenosti v nas; Andrea Szelesová s filmom **Sestri** (Sestry, 2021) preko gromozanske podobe svoje sestre izredno občutljivo pokaže na odnos do tega neogljenega bitja, ki čedalje bolj presega njene zmožnosti za ustrezno oskrbo; Marion Täschler se v **Česarsedotaknem** (Alleswasichberüchre, 2021) preko razgibanega art kanvasa posveti oklepanju in izgubam v odnosih; slovenska ustvarjalka Anja Paternoster pa s filmom **Bela, črna in prava ljubezen** (2021) nameni pozornost medčloveškim odnosom, ki so prikazani preko linijske risbe na telesa in z njihovo pikselacijo.

Že vrsto let opažam, da Animatekin program Mladi talenti Evrope ponuja izredno bogat in močan nabor študentske animacije, česar pa študentska žirija zaradi pomanjkanja izkušenj morda ne uspe vedno prepoznati. Zato bi bilo morda vredno razmisliti, da bi tudi ta program filmov poleg študentske ocenjevala še strokovna žirija. ■